

Nätsäkerhetsavdelningen
Erika Hersaeus
08-678 56 34

Minnesanteckningar från referensgruppsmöte Internet Governance 2010-02-17

Deltagare:

Stefan Bernhard (Bird and Bird), Patrik Bystedt (PTS), Eva Frölich (Frobbit), Patrik Fältström (Cisco), Johan Hallenborg (UD), Erika Hersaeus (PTS), Maria Häll (Näringsdepartementet), Anders Johanson (PTS), Staffan Jonson (.SE), Cary Karp (Rikshistoriska museet), Lars-Johan Liman (Netnod), Kurt Erik Lindqvist (Netnod), Mohammad Mahlouijjan (3G Consulting), Bo Martinsson (PTS), Peter Nöu (Vinnova), Anders Rafting (PTS), Fredrik Sand (Stockholms Handelskammare), Björn Scharin (PTS), Joakim Strålmark (PTS)

1. Inledning

Bo Martinsson, PTS, öppnade mötet med att hälsa alla välkomna. En presentation av alla deltagare följde.

Därefter gav Bosse en sammanställning över viktiga möten under 2010. Den hittas på PTS webbplats¹. Anders Rafting, PTS, påpekade att ITU:s IPv6-arbetsgrupp har möte i mars, då kommer ITU diskutera sin roll som Regional Internet Registry (RIR). ITU har även möten med standardiseringsorganisationer den 30 augusti till den 3 september.

2. Orientering om ordförandeskapshalvåret

Maria Häll, Näringsdepartementet, summerade svenska insatser under ordförandeskapshalvåret. Mycket av det Sverige påbörjade/uträttade kommer

---

¹ RGIG, <http://www.pts.se/sv/Bransch/Internet/Arrangemang-och-forum/Referensgrupp-Internet-Governance/>

att vara fortsatt aktuellt under 2010. Spanien tycks fortsätta i samma linje som det svenska arbetet sade hon.

Maria sade vidare att bidrag från referensgruppen har varit viktiga i processen för att ta fram gemensamma europeiska ståndpunkter (t.ex. till EURODIG², IGF³ och AoC⁴). Ståndpunktspromemorian har varit värdefull inför diskussioner inom EU.

Hon gav några exempel på svenska insatser:

- EU välkomnade genom det svenska ordförandeskapet det nya styrdokumentet AoC och det nya arbetssätt som innebär en ny arbetsmodell för ICANN med ökad öppenhet och insyn, samt möjligheterna till bredare och ökat internationellt engagemang
- Det fjärde forumet om Internets förvaltning (Internet Governance Forum, IGF) ägde rum i Sharm El Sheikh, Egypten den 15-18 november 2009. Det svenska ordförandeskapet framförde genom infrastrukturminister Åsa Torstensson EU:s position under IGF:s öppningssession. EU meddelande bl.a. att Internet är ett globalt nätverk som är öppet, robust och tillgängligt för alla och om vikten av mänskliga rättigheter och yttrandefrihet.

Sverige har i och med höstens arbete öppnat för en vidare diskussion om Internet tycker Maria. Hon sa vidare att vi måste vara än mer aktiva på området eftersom det händer mycket. Att ha skapat en gemensam syn inom Europa om hur man ser på ett öppet Internet och att det har blivit nedskrivit var ett rejält steg framåt!

Vidare berättade hon att Kommissionen har stramat upp sitt arbete gällande Internet Governance (IG) efter ordförandeskapshalvåret samt att Carl Bildts utspel inom IG hänger ihop med det svenska arbetet.

Gällande vårt arbete framöver framförde hon att det finns ett behov av att uppdatera ståndpunktspromemorian, bl.a. om gTLD-utvecklingen och varumärkesrättsfrågor, ITU:s framtida roll, IGF:s framtid och översynen av ICANN.

---

² Eurodigs webbplats, <http://www.eurodig.org/>

³ IGF:s webbplats, <http://www.intgovforum.org/cms/>

⁴ <http://www.icann.org/en/announcements/announcement-30sep09-en.htm>

Stefan Bernhard, Bird&Bird, kommenterade att han saknar affärslivets intressen i ståndpunktspromemorian. Ett exempel på Internets betydelse för affärslivet är alla korttransaktioner som görs på Internet. Kurt Erik Lindqvist kommenterade att i Kommissionen pågår ett arbete gällande kritisk infrastruktur (CIIP), där affärslivets intressen beaktas.

Maria avslutade med att säga att promemorian behöver uppdateras med affärsmässiga aspekter, visioner om Internet samt med de tidigare nämnda frågorna.

För mer information om det svenska IG-arbetet under ordförandeskapshalvåret, se Marias presentation⁵. Ordförandeskapswebbplatsen över det svenska arbetet med Internets förvaltning finns på <http://www.se2009.eu/internetsforvaltning>.

3. Viktiga frågor under 2010

Bosse Martinsson inledde med att presentera viktiga frågor under året.

Några frågor som präglar året handlar om ICANN:s arbete med sitt institutionella förtroende, USA:s handelsdepartements (DoC:s) roll i Internets förvaltning och GAC:s ställning i förhållande till ICANN. Genomförande av diverse översyner inom ICANN är aktuellt. Den första ska vara genomförd vid årets slut.

Affirmation of Commitment, AoC, har ersatt Joint Project Agreement, JPA. I JPA hade USA en roll att övervaka ICANN. Genom AoC har USA tagit ett steg tillbaka. En fråga som kommer diskuteras under året är USA:s framtida roll i relation till "IANA-kontraktet".

En annan fråga är ITU:s roll avseende Internets kritiska resurser.

En fråga som hänger i luften är huruvida ICANN väljer att ha samma typ av kontroll över rotzonen framöver. Maria Häll menade att det är bl.a. med anledning av det öppna arbetet med Internets förvaltning i ICANN-modellen som det är viktigt att vi stödjer den, öppenheten är ett förtroendekapital. Hon sade vidare att man självfallet ska vara kritisk till det som inte fungerar lika bra i modellen.

---

⁵ <http://www.pts.se/sv/Bransch/Internet/Arrangemang-och-forum/Referensgrupp-Internet-Governance/>

Signering av rotzonen är en viktig händelse som händer under året och vilken påverkan den kan få på andra toppdomänadministratörers arbete med DNSEC-signering.

IPv6-frågan är fortfarande aktuell. Prognosen för tillgängliga IPv4-adresser hos IANA beräknas fram till hösten 2011, det är en optimistisk uppskattning. 8,59 procent av det totala antalet IPv4-adresser är tillgängliga. Peter Nõu, Vinnova, kommenterade att det vore värdefullt att tala mer i termer av möjligheter än hotbilder gällande IPv6-frågan framöver.

Frågan om utveckling av europeisk samsyn i olika fora är viktig (t.ex. på HLIG, CEPT, ITU, GAC). Anders Johanson kommenterade att frågan är en utmaning. Han sade att t.ex. inom HLIG finns en samsyn, men generellt behöver inte ståndpunkter som lämnas vara förankrade hos regeringar. Vidare är det vanligt att olika människor representerar sitt land i olika grupper. Det måste vi ge akt på.

Maria berättade att Näringsdepartementet arbetar med att sammanställa relevanta kontaktytor till relevanta organisationer för beredning av frågor (t.ex. Justitiedepartementet). Justitiedepartementet har en enhet som arbetar med upphovsrättsfrågor och varumärkeshantering. Maria för diskussioner med dem, men samarbetet kan bli bättre. Beredningen är viktig inför öppnandet av nya gTLD:er och IDN ccTLD:er samt policyutvecklingen på området. Stefan sade att en svaghet hos Justitiedepartementet är att de saknar IT-perspektivet, därför behöver Näringsdepartementet bistå i frågan.

Det är ett viktigt arbete inom Regeringskansliet ansåg Staffan Jonson.

Johan Hallenborg, UD, berättade att UD arbetar i större utsträckning med frågor om mänskliga rättigheter och yttrandefrihet under det senaste året och att de har ett närmare samarbete med Näringsdepartementet.

Peter Nõu, Vinnova, berättade att Vinnova ska stimulera innovation inom IKT-sidan med ett par hundra miljoner kronor per år från 2011. Det låter värdefullt kommenterade Stefan Bernhard då det kompletterar PTS arbete.

Staffan Jonson, .SE, lämnade sin syn på viktiga frågor; t.ex. extern reglering, Swift⁶- och ACTA⁷-diskussioner och ställde frågan huruvida RGIG ska beakta europeiska ståndpunkter.

---

⁶ Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication

⁷ Anti-Counterfeiting Trade Agreement - ett förslag som förhandlas bl.a. mellan EU, USA, Japan, Schweiz och innebär långtgående åtgärder mot upphovsrättsbrott

Spanien kommer att fånga upp arbetet med robusta elektroniska kommunikationer kommenterade en deltagare. Ett antal CIIP-konferenser kommer t.ex. att anordnas av Spanien i februari och mars.

4. Diskussion om viktiga frågor inför ICANN/GAC möte 7-12 mars i Nairobi

Nästa ICANN/GAC-möte sker den 7-12 mars i Nairobi⁸. Maria Häll (Näringsdepartementet), Kurt-Erik Lindqvist (Netnod) och Bo Martinsson (PTS) kommer att delta.

Bosse Martinsson inledde med att presentera viktiga frågor som kommer att diskuteras på mötet.

Den första översynen enligt AoC av ICANN kommer att ske. Den handlar om att försäkra ICANN:s institutionella ansvar, öppenhet, och att de globala Internetanvändarnas intressen tillvaratas.

- Frågan om nya generiska toppdomäner (gTLD:er), samt om säkerhet och stabilitet i rotzonen är viktig.
- EoI-processen⁹, uppkom på det senaste ICANN-mötet, kommer att diskuteras. Frågan handlar om en diskussion om antalet gTLD:er som kan bli aktuellt framöver. 1500 generiska toppdomäner kan vara en verklighet framöver. Processen tillåter förhandsregistreringar av domäner, dvs. inte bara synpunkter om kommande domäner.

Diskussion om varumärkeshantering vid införande av nya gTLD:er

Maria sade att det är viktigt att få input från referensgruppen beträffande varumärkeshantering inför öppnandet av nya och fler gTLD:er. Det kommer att bli en stor diskussion på mötet i Nairobi. Svenska synpunkter har skickats på RGIG-listan, därmed finns det möjlighet att kommentera dem.

Stefan Bernhard sade att stater är bundna av Pariskonventionen gällande varumärkes- och patentskydd etc. och undrade vilken roll Pariskonventionen har för policyramverk beträffande nya gTLD:er. Rätten till ett firmanamn är inte internationellt skyddat, medan varumärken är det. Näringslivet är en stor Internetanvändare för att realisera sina verksamheter var en kommentar.

---

⁸ Agendan för mötet hittas på [http://nbo.icann.org/nbo/documents?tid\[\]=172&tid\[\]=354](http://nbo.icann.org/nbo/documents?tid[]=172&tid[]=354)

⁹ Expression of Interest, <http://www.icann.org/en/announcements/announcement-2-18dec09-en.htm>

Bosse berättade att Special Trademark Issues Review Team (STIR) har tagit fram rekommendationer på området till GNSO, Generic Names Supporting Organisation. Rekommendationerna togs fram i december 2009. Ett förslag lämnades till GNSO om införande av Uniform Rapid Suspension Team (URS) för att hantera varumärkesrättsfrågor. Vidare kunde han berätta att ståndpunkter har stramats upp något i Applicant Guidebook version 3.

Synpunkter som framkom på mötet var att Sverige kommer behöva skriva upp volymen i frågan och att svenska ställningstaganden till GAC behöver bli mer konkreta.

Regelverken kring varumärkesskydd måste redas ut kommenterade Kurt-Erik Lindqvist! Inför GAC-mötet måste en instruktion tas fram som kan beredas i Regeringskansliet. Maria berättade att Justitiedepartementet har påbörjat ett arbete gällande varumärkesfrågan. Hon kommer att vilja diskutera JU:s arbete med referensgruppen framöver.

Ett förslag kom upp om att sammankalla en grupp för att sätta samman argument och ståndpunkter gällande varumärkeshantering för svenska intressen.

Diskussion om hantering av geografiska domännamn vid öppnande för fler gTLD:er

Befintliga ståndpunkter angående hantering av geografiska domännamn vid öppnande för fler gTLD:er är att svenska staten ska ha rätt till alla domäner som pekar på territoriet Sverige.

Diskussionen mynnade ut i en idé om att genomföra en informationsinsats för att förekomma eventuella domännamnproblem för svenska företag, organisationer och geografiska platser. SKL kan vara en organisation att gå genom var ett förslag.

Diskussion om stabilitets- och säkerhetsaspekter för rotzonen vid öppnande av fler gTLD:er

”Rotskalingsrapporten” förser med rekommendationer gällande hantering av nya gTLD:er i rotzonen. Den kan man peka på kommenterade någon. SSAC och RSSAC kommer att komma med synpunkter på rotskalingsrapporten till ICANN:s styrelse. Någon kommenterade att ett problem är att ICANN redan har tagit betalt av ett antal ’domäner’/registries. Någon annan kommenterade att då behövs tydliga och kraftfulla motargument.

Patrik Fältström sa att det inte är klart ännu hur rapporten om säkerhet och stabilitet vid införande av många nya toppdomäner ska användas. 5000 nya toppdomäner ska inte utgöra ett problem för Internets stabilitet och säkerhet sade Lars-Johan Liman.

5. Orientering om IGF 2009 och svenskt deltagande i IG-fora

Anders Johanson informerade kort om EURODIG¹⁰. EURODIG är en europeisk dialog och en europeiskt IGF, som behandlar ett brett spektrum av frågor. Forumet kommer att andordnas för tredje gången den 29 till 30 april i Madrid. Anders Johanson (PTS), en representant från ICC, ev. Staffan Jonson (.SE) och Patrik Fältström (Cisco) kommer att delta på mötet. På det senaste mötet behandlades tekniska frågor under den första dagen. Dag två behandlades mer mjuka frågor som t.ex. mänskliga rättigheter och yttrandefrihet. Industrins intressen diskuteras också.

Informationen mynnade ut i en diskussion om den knappa svenska representationen i möten och diskussioner gällande Internet Governance.

Anders Johanson sade att det vore önskvärt med ett större svenskt deltagande, särskilt på IGF och EURODIG. IGF¹¹ kommer att anordnas i Vilnius den 14 till 17 september, vilket innebär att det inte blir en alltför lång resa för svenska deltagare. En idé är att genomföra en marknadsföringsinsats så att svenska deltagare kommer att närvara i större utsträckning.

Östen Frånberg informerade om ISOC-SE:s planerade återrapporteringsmöte gällande IGF den 16 mars hos .SE. Syftet med mötet är att försöka sprida information om IGF; vilka frågor som behandlas, resultat från forumet och få fler att åka till Vilnius. Inbjudan kommer att skickas till medlemmar i ISOC-SE, SOF, SNUS, Almega och Dataföreningen per e-post.

Kurt-Erik Lindqvist kommenterade att fler svenska deltagare till IGF kan vara bra. Viktigt anser han är att det mesta arbetet har skett på hemmaplan, t.ex. att få svensk affärsvärld att intressera sig för frågorna. Därefter kan de komma och tala för sina frågor. Han sade vidare att frågorna om Internet Governance behöver lyftas och det kan vara viktigt att illustrera vad olika organisationer gör på området och hur deras respektive arbete påverkar svenska organisationers verksamheter.

---

¹⁰ Preliminär agenda, <http://www.eurodig.org/news/draft-programme>

¹¹ IGF:s webbplats, <http://www.intgovforum.org/cms/>

Stefan Bernhard påpekade att han är en av få representanter från svenskt näringsliv i referensgruppen. Svenska Bankföreningen, Svenskt Näringsliv, Almega/IT närvarar t.ex. inte i gruppen. SIDA brukade delta. Operatörer deltar inte heller i en särskilt hög utsträckning. Ewa Frölich sade att det är värdefullt om man kan få med så många aspekter/ståndpunkter som möjligt i samhället till IG-möten. Maria Häll sa att Näringsdepartementet ska så långt som möjligt företräda sin bransch och att genom dem som deltar på RGIG-mötena eller på e-postlistan samt genom andra kontaktpunkter kan synpunkter tillvaratas.

Bosse kommenterade att det kan vara värdefullt att ta fram argument varför företrädare från svenskt näringsliv borde vara representerade i bl.a. RGIG. Deltagande kan ju även ske per telefon eller e-postlista.

En deltagare framförde att det är ett problem att organisationer inte har intresse att diskutera dessa frågor. Det behövs ett större engagemang i Internetfrågor. Sakfrågorna kan skrämna sade någon. Å andra sidan kan man se det som om att man är nöjd med vad vi andra gör. Flera deltagare påpekade att ytterligare informations- och marknadsföringsinsatser behöver göras gällande de Internet governance-frågor. Vidare kan även RGIG marknadsföras ytterligare.

Kurt-Erik sade att vi vill ha ett större svenskt engagemang! Och att företag måste se en nytta med dessa frågor! Problemet ligger i att vi inte pratar i pengar eller reglering. Det kan vara svårt för organisationer att förstå hur dessa frågor direkt påverkar affärslivet. Vidare saknas det politisk förankring. I Storbritannien har politiker deltagit i IGF, då får man automatiskt med intressenter till mötena ansåg han. Maria Häll framförde att Näringsdepartementet har tillfrågat Åsa Torstensson om deltagande i IGF till hösten igen. I och med att det är valår kan det bli svårt.

SIDA gör en satsning nu på 100 miljoner per år gällande ny teknik och mänskliga rättigheter.

Staffan Jonson, .SE, informerade om planerna om att anordna en regional/lokal IGF i Stockholm den 25 oktober. Internetdagarna kommer att inledas med en engelskspråkig lokal IGF-dag, vilken kommer att adressera IG-frågor. T.ex. kommer frågor om mänskliga rättigheter och yttrandefrihet på Internet att behandlas. Forumet är tänkt att rikta sig internationellt, internationella talare ska delta.

Johan Hallenborg berättade att UD har fått utrikesministerns klartecken att fortsätta arbeta med mänskliga rättigheter och yttrandefrihet under 2010. Utrikesministern har gjort uttalanden i dessa frågor i både svensk och utländsk press, blogg och twitter. Frågan handlar dels om säkerhet, dels om frihet och rättigheter på Internet. UD kommer att anordna ett möte i juni i syfte att få upp FN:s ögon för mänskliga rättigheter och yttrandefrihetsfrågor. UD planerar att vara aktiva tillsammans med Regeringskansliet och andra genom att anordna en workshop. Det finns en stor frivillig krets på IGF som arbetar med fri- och rättigheter, som representanter från UD har grupperat sig med och kan komma att arbeta med framöver.

Johan sade att UD försöker med gemensamma krafter i Sverige bereda ståndpunkter! Det finns ett heltäckande ramverk för yttrandefrihet. Civilsamhället och affärlivet spelar en viktig roll i att ge sina synpunkter. Syftet med arbetet är att se till att yttrandefriheten fungerar bra även på Internet. Intrång, övervakning, censurering har varit aktuella frågor inom UD tidigare.

6. Orientering kring ITU Council Working Group WSIS och fullmaktskonferensen

Björn Scharin, PTS, informerade från det senaste mötet inom ITU Council Working Group WSIS och om ITU:s fullmaktskonferens i höst.

Björn berättade att det är tydligt att utvecklingsländer är mer aktiva än tidigare och tar fram förslag på diverse områden.

Möte i CWG WSIS

Det var det 16:e mötet i CWG WSIS¹² Få bidrag (s.k. contributions) diskuterades och det var ett mer stillsamt möte än vanligt. Fler EU-medlemsländer deltog än vanligt och fler av dessa var mer aktiva än vanligt. Intressant från mötet var:

- ITU:s generalsekreterare Tourés påpekande om att det finns ett behov av ett internationellt traktat gällande Cyber Security i sitt tal i samband med World Economic Forum i Davos
- Arabländer poängterade vikten av Cyber Security som den viktigaste frågan inför World Telecommunication Development Conference (WTDC) i maj respektive juni 2010.

---

¹² Council Working Group WSIS

- Arabländerna har meddelat att de kommer att ta fram förslag på området International Internet-related public policy issues till WTDC.

Möte i Dedicated Group on Internet related public polic issues

Det var det tredje mötet. Gruppen är endast öppen för medlemsstater. Det är en arbetsgrupp under ITU:s råd (Council). Två bidrag hade inkommit; från Saudiarabien och Syrien respektive från Storbritannien. Bidraget från Saudiarabien och Syrien handlade om att dagens Internet behöver förändras antingen evolutionärt eller revolutionärt.

Förslaget går ut på att ITU:s sekretariat ska sammanställa aktuell forskning gällande framtidens Internet. De har t.ex. träffat forskningsnätverket FIRE i olika världsdelar. Det blev stora diskussioner om ett antal skrivningar i ett dokument, som var ett officiellt ITU-dokument. Skrivningarna handlade om att Internet har förlorat sin innovationskraft och att routingarkitekturen är föråldrad.

Storbritanniens förslag handlade om att ITU:s arbete inom public policy området ska accepteras och användas inom andra grupper för Internets utveckling (t.ex. ICANN, IGF, IAB). Förslaget fick stöd från samtliga närvarande EU-länder. En del u-länder motsatte sig förslaget och uttryckte att Public Policy issues är en exklusiv statlig angelägenhet och ska bara diskuteras i dessa sammanhang.

Björns reflektioner från mötet är att det finns en tydlig taktik från några u-länder som uttrycker ett missnöje med dagens Internet. De anser att det är för höga kostnader vid internationell trafik för utvecklingsländer samt att säkerhetsfrågorna inte sköts på ett bra sätt. Kurtis kommenterade att den högsta kostnaden beror av de regulatoriska kostnaderna i respektive land. Ett exempel som visar på det är att sjökablar som anläggs, inte ansluts till vissa länder därför att det är för dyrt.

Om ITU:s Fullmaktskonferens

Fullmaktskonferensen sker vart fjärde år. Under mötet sätter medlemsstaterna ITU:s inriktning för de nästkommande fyra åren. Det sker bl.a. val av generalsekreterare, vice generalsekreterare, chefer för radio-, standardiserings- respektive utvecklingsbyrån. En ny chef för radiobyrån kommer att utses och en utmanare finns till utvecklingsbyrån. Val av medlemsländer till rådet kommer också att ske. Sverige kandiderar för fyra ytterligare år i rådet. Budgeten för de nästkommande fyra åren ska diskuteras

samt förändringar i ITU:s styrande dokument (konstitution, konvention och resolutioner).

Regionala förberedelser pågår. Inom varje region finns ett organ som ansvarar för de regionala förberedelserna. I Europa ansvarar CEPT för detta. Inom CEPT tas s.k. European Common Proposals (ECP:er) fram, t.ex. ECP:er gällande IPv6, ITR (Internationella telereglementet)- ett bindande reglemente, och en om climate change.

Gällande nationella förberedelser kommer PTS förutom möten i referensgruppen anordna ett antal nationella förberedelsemöten inför fullmaktskonferensen. Mötena kommer behandla alla områden som behandlas i PP10. Det finns möjlighet för den som är intresserad att delta. Björn kommer fortsätta informera i dessa frågor på RGIG-möten och på e-postlistan.

För mer information, vänligen se Björns presentation¹³.

8. Arbetet med DNSSEC-signeringen av rotzonen

Lars Johan Liman, Netnod, informerade om den förestående DNSSEC-rotsigneringen. ICANN arbetar med införandet av DNSSEC-signering av rotzonen. Signeringen innebär en kontroll över att innehållet i DNS-informationen inte har förvanskats under vägen. I slutändan ska alla rotzoner kunna leverera svar som är signerade med *en nyckel*.

Aktörer som tillämpar DNSSEC behöver hålla reda på alla andra zoners DNSSEC-nycklar. Genom att föra in DNSSEC-nycklar i roten (dvs. i domännamssystemet) underlättar man nyckelutbytet mellan ingående parter (t.ex. för toppdomänadministratörer).

En rotserver kan publicera en zonfil; en signerad eller en icke-DNSSEC-signerad fil. För klienter som inte "talar" DNSSEC kommer dessa gå obemärkta förbi. En signerad zon kommer inte att tillhandahållas om man inte frågar specifikt efter en sådan (det görs via en flagga från toppdomänservern).

Det kommer att bli en stegvis utrullning av signerade rotzoner (13 st globalt). Arbetet med signeringen går relativt fort. Införandet av DNSSEC/DNSSEC-nycklar innebär att fler poster kommer att läggas in i

---

¹³ <http://www.pts.se/sv/Bransch/Internet/Arrangemang-och-forum/Referensgrupp-Internet-Governance/>

rotzonen och att rotzoner världen över inte kommer att se likadana ut under en tid. I början av maj signeras den sista rotzonen.

Signeringen kommer att innebära en förändring av roller bland berörda aktörer. IANA, som i dagsläget drivs av ICANN, kommer att generera och hantera en huvudsigneringsnyckel, s.k. KSK. Därefter kommer IANA även att signera s.k. zonsigneringsnycklar, ZSK. Nycklarna kommer att publiceras i förtid så att aktörer kan förbereda sig. IANA kommer att skicka uppdateringar av rotzonen till DoC/NTIA. DoC godkänner alla ändringar innan Verisign får verkställa dem. Verisign kommer att generera och hantera ZSK och implementerar ändringar från IANA, som auktoriserats av NTIA (som tidigare). Därefter kommer Verisign signera rotzonen med ZSK och publicerar zonen till rotsserveroperatörer.

För DoC:s del sker i princip ingen ändring av roller. DoC/NTIA auktoriserar ändringar i rotzonen, som tidigare, och kommer verifiera att ICANN, IANA och Verisign följer sina processer.

Rotsserveroperatörer publicerar rotzonen globalt (som tidigare). Införandet av DNSSEC kommer att ske vid olika datum för olika rotsserveroperatörer. Den 1 juli ska alla rotservrar serva den signerade. Signeringen kommer att kräva konfigurationsändringar på två ställen för dessa. Det blir en stegvis ändring från osignerad zon till dummy nyckel och till sist till skarp zon. Under natten till den 1 juli byter man från en dummynyckel till en skarp och publicerar den, roten är därmed signerad!

Cary Karp frågade om inställningen till IANA:s initiativ till ett arkiv (IANA Interim Repository, ITAR) av DNSSEC-nycklar. Lars-Johan ansåg att lagring av nycklarna i rotzonen/DNS är bättre än i ett särskilt arkiv.

11. Nästa möte

Nästa referensgruppsmöte anordnas den 21 april kl.09.00-12. I skrivande stund är en ny mötestid under övervägande. Mötet därefter kommer att ske måndag den 7 juni kl.13.00-16.00. Mötena kommer att hållas på PTS nya adress på Valhallavägen 117. Diskussioner på e-postlistan kan ske under tiden.